Székesfehérvár, 1908. XV. évfolyam, 70. szám. Csütörtök, junius 11.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Képviselőválasztás.

Székesfehérvár szab. kir. város központi választmánya a kedden tartandó képviselőválasztásra vonatkozólag a következő tudnivalókban értesíti városunk közönségét:

A képviselőház elnökének folyó évi 1856. sz. leirata alapján dr. Saára Gyula lemondása folytán üresedésbe jött országgyülési képviselői állás betöltésére nézve a választás *1908 évi junius hó 16-ik napjára tüzetik ki.* A választás az 1899. XV. tc. 155. §. rendeletéhez képest reggel 8 órakor veendi kezdetét, maga a választási cselekmény 2 helyen, u. m. a városház kapuja alatt és a felsővárosi plebánia kapuja alatt fog megejtetni, mivel a választóképes polgárok száma 2517, az 1874 évi XXXIII. tc. 59. §-a pedig azt rendeli, hogy ha a választókszáma az 1500-at meghaladja, az esetben 2 szavazatszedő küldöttség alakitandó.

Ezekhez képest a szavazás következő megosztás és következő sorrend szerint fog megejtetni; — a városház kapuja alatt szavaznak:

I-ször a belváros,
II-or a palotaváros,
III-szor a tóváros,
IV-szer a vidéki szavazók.

A felsővárosi plebánia kapuja alatt szavaznak:

I-ször a felsőváros első kerület,
II-szor a felsőváros második kerület,
III-szor a vizivárost.

Választási elnök: Nagy Ignác, kit akadályoztatása esetén Kenessey Gyula helyettes elnök helyettesit.

Szavazatszedő küldöttségi elnök: Kenessey Gyula.

Helyettes elnökök: Erdőssy Bódog, dr. Kövessy István, választási jegyző: dr. Kerekes Lajos, szavazatszedő küldöttségi jegyző Lipcsey Lájos.

Helyettes jegyzők: Námessy János és Farkas Sándor.

A városház kapuja alatt működő szavazatszedő küldöttség elnöke: Nagy Ignác.

A felsővárosi plebánia épület kapuja alatt működő szavazatszedő küldöttség elnöke: Kenessey Gyula.

Hogy a közönség a választásra vonatkozólag teljesen tájékozva legyen, a vonatkozó törvényeknek alább felsorolandó §-ai különös figyelmébe ajánltatnak:

1874. XXXIII. t.-c. 68. §.

A választóknak az összeirásnál, vagy választásnál semminemü fegyverrel, vagy bottal megjelenni nem szabad.

1899. XV. t.-c. 156. §.

Képviselőjelöltet a kerület 10 választójának kell együttesen ajánlani, ezen ajánlat irásban adandó be a választási elnöknek, ki azt az általa meghatározandó helyen és időben a választást megelőző napon is átveheti, legkésőbb azonban ily ajánlat félórával a választás megnyitása után adandó át a választási elnöknek.

Az ajánlattal egyidejüleg minden jelölt részére, minden szavazatszedő küldöttséghez egy bizalmiférfi jelölendő, szabadságában áll azonban az ajánlóknak minden küldöttséghez két bizalmiférfit kijelelni.

1899. XV. t.-c. 153. §.

Minden jelöltnek bizalmi férfia is joggal bir arra, hogy akkor, mikor valamely városrészre reá kerül a szavazás sora, ezen városrészből egy-egy lakost mint azonossági tanut jelöljön meg.

1899. XV. t.-c. 157. §.

Ha azonban a választás megnyiltu után félóra alatt csak egy egyén ajánltatott, a választási elnök a választást befejezettnek s az illető egyént megválasztott képviselőnek nyilvánitja.

Ha kellő időben több egyén ajánltatott képviselőjelöltnek, a választási elnök a szavazást elrendelni köteles s az esetben a szavazás a kirendelt küldöttségek előtt reggel 9 órakor megkezdendő s megszakitás nélkül folytatandó.

1899. XV. t.-c. 158. §.

A választásnál szavazati joggal csak azok birnak, kik az 1908. évre érvényes névjegyzékben bennfoglaltatnak, — s csak azon kerületben birnak szavazati joggal, melyben összeirva vannak.

1899. XXXIII. t.-c. 75. §.

Azon választók, kik szavazásra akkor nem jelentkeztek, mikor a megállapitott sorrend sze-

A dalosünnep után.

— A *Fejérmegyei Napló* eredeti tárcája. —

A nyolcvanas évek elején első osztályu gimnazista koromban végbucsut akartam venni az énekművészettől. Akkori énektanárom, jelenleg a nagyváradi tankerület derék főigazgatója, egy énekórán alaposan reákoppintott a körmeimre, mivel negyed, nyolcad, és tizenhatod hangjegyek helyett kisebb-nagyobb malacokat pingáltam a kótapapirosra. Az ének nem lévén kötelező tantárgy, mi sem természetesebb, minthogy az énekóráknak leszereltem.

Hosszu nyolc év telt el azután, mikor hivatásom ujra a hangok rejtélyes birodalma felé vezetett. Azóta szeretem a zenét, az éneket, a dalt, sőt az utóbbit itt-ott kultiválom is, amennyire az apró nebulók nevelésében megkopott, az iskolák porától belepett hangszálaim engedik. Valami ugy hi, vonz a harmonia felé, hisz az életben ugyis olyan édes-keveset találunk ebből a drága, égi ajándékból. Ez a szeretetem s a dal kultusza iránt való érdeklődésem visz évek óta ugy nyárszakán hol ebbe, hol abba a városba, hogy tanuja legyek a magyar lélek szárnyacsattogásának a különféle dalversenyeken. Nem tudom *miért*, de nekem mód nélkül imponál az az áldozatkész idealizmus, mely urat és szegényt, diplomás embert és iparost, papot és világit egy táborba terel, igy versenyek alkalmával elvisz otthonából, feláldoztatja vele nyugalmát, költeti pénzét csak azért, hogy a magyar dal apostola legyen. S azok előtt, kik ezért megmosolyognak, szolgáljon mentségemre az a körülmény, hogy a legtöbb dalversenyen találkoztam egy-két miniszterrel, miből teljes szerénységgel arra következtetek, hogy a magyar dalosokról fenn is ugy gondolkoznak, mint én.

*

Az idén nem kellett hazulról kimozdulnom. Hozzánk jöttek a Dunántul dalosai, hogy versenyre keljenek, dicsőségért küzdjenek s velünk a dalt megszerettessék.

*

Kicsiny hija, hogy nem az én nyakamba szakadt a dalosszövetség nagy gonddal járó, rengeteg munkát igényelő titkári tisztsége s csak Medgyesy barátomnak az enyémnél fokozottabb zenei és titkári hajlamainak köszönhetem, hogy én páholyból néztem, mig ő dolgozott s a dalosverseny nem engem, hanem őt könnyebbitette meg nyolc kilóval. (Kivánom, hogy a vakációban szerezze vissza duplán.)

Mert, kérem, az ilyen titkári hivatal nem csekély dolog. Rauscher főfelügyelő ur, kit hasonló ideálizmusa az elnöki méltóságra emelt és halmozott el tengernyi gonddal, a megmondhatója, hány száz levelet, kérvényt, cikket irt, hány ezer meghivót küldött szét, mennyit kapacitált, kért, sürgetett, fiakkerezett, gyalogolt a fehérvári tantestületnek ez a kiváló, érdemes, nagy intelligenciáju tagja a lefolyt két évben s főleg az utolsó hónapokban. Tisztelet adassék neki mindazok részéről, kik a magyar kultura érdekében önzetlenül teljesitett munkát értékelni tudják.

*

Ismerve városunkat, nem mondhatom, hogy minden aggodalomtól menten néztünk a dalosverseny lefolyása elé. Hála derék elnökünk nagy tekintélyének, munkakedvének a messzenyuló befolyásának, az utolsó hetekben megtört a közöny jege s ment minden, mint a karikacsapás.

Hogy fenntebbi szavaim igazolására csak egyet emlitsek, nem mindennapi gondot okozott a kérdés: — kapunk-e dalárdáink számára koszorus leányokat intelligens hölgyeink sorából? Másutt ez nem nehézség, de nálunk, hol a dalolás — hogy is mondjam — olyan szalonképtelen foglalkozás i? Denikve nem lett baj. Mikor hire futott, hogy a legelőkelőbb családok ifju leányai készségesen, örömmel vállalkoztak a kedves tisztségre, megszünt minden akadály s boldog volt az a ház, melynek ablakai alatt felcsendült szombat este a szerenád. (Ad vocem: szerenád. A sok kocsizörgés meg a rossz időben ide engedett Villand-cirkusznak az utcákon hangosan nyerítő lovai megértették a dalosokkal, hogy nem Székesfehérvár a civilizált városok zásziótartója.

*

Sok jámbor lélek nagy csodálkozására a mindig pontos káptalan nagymiséje hétfőn egy negyed órával később kezdődött. A késésnek, mint hallottam, igazán szép és tiszteletreméltó oka volt. Kora reggel jött Budapestről telefon utján a hir, hogy a *miniszterek az ünnepi nagymisén jelen óhajtanak lenni.* Őket várta meg a celebráló nagyprépost. S hogy ez a miniszteri óhaj nem tisztán a Kneifel karnagy ez alkalomra kiegészitett hatalmas körusának szólt, mely impozáns erővel adta elő Filke gyönyörü F-dur miséjét, azt hitelesen bizonyithatja az a nagyszámu hivősereg, mely valósággal épült azon a példás áhitaton, mellyel azok a nagy urak s első sorban Zichy minister a szent misét végighallgatták. Sok jóval kisebb nagyság vehetett tőlük leckét az Isten-imádásból.

Mai lapunk 4 oldal.

FJNa00000335

rinti városrészen volt a sor, a többi választónak szavazása után szavazhatnak.

1874. XXXIII. t.-c. 76. §.

A szavazás nyilvánosan, élőszóval történik.

1874. XXXIII. t.-c. 77. §.

A választót a szavazásnál utbaigazitólag rábeszélni nem szabad.

Végül megvan győződve, de komolyan el is várja a központi választmány, hogy a t. választóképes közönség ezen legszebb polgári jog élvezetét a legpéldásabb alkotmányos rendben és módon fogja gyakorolni.

Kelt Székesfehérvárott, 1908. junius 2-án tartott központi választmány ülésének határozatából.

Dr. Saára Gyula s. k.,
polgármester.

UJDONSÁGOK.

— **Közigazgatás a városnál.** A tegnap d. e. tartott közigazgatási bizottsági ülésen Széchényi Viktor gróf elnökölt.

A rendőrség jelentése szerint előfordult bünesetek száma 19, testiépség ellen 6, vagyon elleni cselekmény 5, egyébb 6. Összesen 36.

A rendőrség jelentésével kapcsolatban Holly Géza dr. szólalt fel. A felszólalást más helyütt tárgyaljuk.

A királyi ügyészség a fogházi állapotokról jelentett. A jelentésnél hoszabb vita keletkezett. A törvény negyedévenkint ir elő börtönvizsgálatot, ennek értelmében a polgármester előterjesztést tett, hogy az ülés után menjen ki vizsgálatra a börtönvizsgáló bizottság.

Ujházi Sándor kir. főügyész helyettes ezzel szemben a jogszokásra hivatkozott. Ezelőtt csak minden évben egyszer tartottak börtönvizsgálatot s ezt a miniszterium sem kifogásolta.

Dr. Holly Géza, Nagy Ignác és Tóth Aladár felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy a vizsgálatot negyedévenként fogja megtartani.

Farkasdy Dezső lemondása és Saára Gyula dr. polgármesterré választása által a fegyelmi választmányban két hely, az utadó felszólamlás bizottságban egy hely üresedett meg.

A fegyelmi választmányba Nagy Ignácot és Rádai Lajos dr. az utobbiba Karl István választották be.

A pénzügyigazgatósági jelentés adatai szerint a kincstári követelés 1.361.004 k. 22 fillér. Erre befizetett összeg 889.475 k. 23 fillér. Hátralék 471.528 k. 99 fillér.

Az ülést a tanfelügyelő jelentése zárta be ½12 órakor.

— **Csapatszemle.** Üxküll-Gyllenbant lovassági tábornok, hadtestparancsnok tegnap csapatszemlét tartott a 69-ik gyalogezred felett.

— **Bory József kitüntetése.** A Budapesti Automobil-kiállitás Bory József gépészt, aki egy teljesen uj rendszerü automobil szerkezetet talált fel, meglepő kitüntetésben részesitette. *A kiállitás zsürije arany éremre találta őt méltónak.* A menynyire jól esik nekünk, hogy városunk szülötte a maga tehetsége és páratlan szorgalma folytán ily ritka elismerésnek lett részese, amikor s legilletékesebb szakértők itélete alapján látjuk, hogy Bory József csakugyan megérdemli a méltánylást és meleg pártolást, ép oly komikus ellentétnek találjuk mindezzel szemben a budapesti sajtó jellemezhetlen eljárását, a mely végigdicsérte az összes külföldi, lelkünktől, tudásunktól idegen gyártmányokat — *mert fizettek* és kartellt kötve agyonhallgatta a magyar ember uttörő találmányát, — *mert szegény és megfizetni nem tud.* E mellett azonban *tulipán lovagnak* vallja magát s fecsegő szájjal kiabálja, hogy *„pártoljuk a magyar ipart!“* Khenn dósz!

Ajánljuk sorainkat, meg azokat a jó urakat Rákosi Jenő ur, a budapesti ujságirók atyamesterének kegyes figyelmébe.

— **Népszövetség a megyében.** A mi megyénkben, amely körülbelül egy tizedrészét adja az ország népszövetségének, még egyre foly az alakulás. Mór és vidéke nagy sikerrel bontotta ki a zászlót a mult vasárnapok egyikén. A móri népszövetségiek bejárták a környéket, Bakonysárkányban és Pusztavámon agitáltak nagy sikerrel. A csurgói népszövetségiek pünkösd másnapján tartottak népszövetségi ünnepséget az uradalmi erdőben. Megjelent rajta az egész környék, Bodajk, Magyaralmás népe. Az ünnepséget táncmulatság fejezte be. Megjelent rajta Sik Emil urodalmi jószágkormányzó egész csaladjával és a község intelligenciája. Ujabb népszövetségi alakulás történt Abán és Ercsiben, melyekről a következő tudósitásokat kaptuk:

Abán kitűnően sikerült népgyülés keretében alakult meg folyó hó 8-án, pünkösd hétfőjén istentisztelet után a „Katholikus Népszövetség.“ A nagyszámban megjelent hiveket Szabó Gyula plébános üdvözölte és lelkes szavakkal világositotta fel a gyülés céljáról. Utána Tomasics János állomás főnök meggyőző erővel mutatott rá a Katholikus szervezkedés szükségességére. A Népszövetség céljait és szervezeteit Früchtl Ede budapesti központi kiküldött fejtette ki behatóan.— A Kath. sajtó pártolásáról Sidó Gergely kántortanitó beszélt meleghangon. — Szabó Gyula plebános tömörülésre buzditó lelkes szavai után nagy erővel indult meg a szervezkedés. — Azonnal negyven tag iratkozott be.

Ercsiben az uradalomhoz tartozó külső kerületekben is megalakult a Népszövetség 137 taggal. Schoderbeck Lajos lelkész ismertette a Katholikus Népszövetséget és pedig május 24-ikén Alsóbesnyőn, május 28-án Felsőbesnyőn és Gőböljáráson, május 31-ikén pedig az aggszentpéteriek és rácszentpéteriek előtt. Pünkösd vasárnapján megtörtént a végleges megalakulás; helyi igazgató lett Schoderbeck Lajos lelkész, a felügyelőségeket Gőböljáráson Per Lajos és Szilassy György, Alsóbesnyőn Czéh Sándor és Nagy Mihály, Aggszentpénteren Varró Rezső, Rácszentpéteren Siba István vállalták el. Junius végén még sokan akarnak beiratkozni.

Szigetcsépen a falu németajku lakosai plebánosuk, László István szavára mindannyian eljöttek, hogy részt vegyenek a népgyülésen. Éppen mise után volt a legjobb alkalom a jó mag plántálására. A gyülést maga a plebános vezette. Utána Ländler János tanár beszélt. A helyszinen azonnal beiratkozott 40, akik közül sokan ajánlkoztak a szervezésre. Kezdetnek elég, a csoportvezetők buzgóságától reményleni lehet az egész község csatlakozását.

— **Érettségi vizsgák.** Kedden és szerdán folytak le főreáliskolákban az érettségi vizsgálatok, melyeket, mint miniszteri kiküldött főgimnáziumunk igazgatója vezetett. Az érettségi ered-

---

Önkéntelenül eszembe jutott az a jelenet, melynek tizennégy évvel ezelőtt a bécsi burgkápolnában a husvéti feltámadás alkalmával voltam szemtanuja.

A negyven milliónyi nép koronás uralkodója térdreborulva imádkozott a Legszentebb előtt; mögötte tisztes távolban jó néhány tucat kisebb ur állott és társalgott.

Egy darabig csak folyt az eszmecsere, mig végre a király megunva a dolgot, hátranézett.

A hatását ennek a tekintetnek sohasem felejtem el. A beszéd egy pillanat alatt megszünt s az Istennel szemben oly büszke, merev 'érdek nyomban meghajoltak egy *ember* pillantására.

Törpe lelkek — gondoltam magamban.

Talán az egész versenynek legkedvesebb mozzanata volt az, midőn hétfőn délelőtt a város félszáz fiatal hölgye, háta mögött a katholikus kör férfikarával megjelent a szinpadon, hogy dr. Kneifel Ferenc vezetésével elénekelje Pogátschnigg Guidó egri karnagy hatalmas vegyeskarát. Az esztétika *ezen* ágát nem igen kultiváló barátomtól hallottam azt a megjegyzést, hogy az egész Dunántul egyetlen városában sem lehetne *szebb* kart összehozni, mint a miénk volt. Szinte kár érte, hogy a neve és jellege is csak *alkalmi.* Mennyi művészi kincs, mennyi istenadta szép hang marad a mi uri családainkban eltemetve csak azért, mert ezek a vegyes karok csak *alkalmiak!* Aztán még valamit. Egy évtizede nézem szomorúan, miként lazulnak fiatal hölgyeink között azok a kedves kapcsok, melyek őket valamikor az iskolában egybefűzték. Vallás, érdekkör, a papák sokszor nem is nagyon különböző társadalmi állása és fizetési rangosztálya ezer válaszfalat állitanak azok közé, kik egymást éveken át szerették, megbecsülték, barátságukkal megajándékozták. Én ugy láttam, hogy azok az énekpróbák nemcsak művészi, de valóságos társadalmi missiót is töltenének be nálunk s közénk hoznák azt, ami nekünk annyira hiányzik — az igazi felebaráti szeretetet, egymás megismerését, megbecsülését. Meg is kérem e helyen az én derék Kneifel barátomat, tegyen róla, hogy ez a vegyes kar a jövőben ne legyen *alkalmi.*

*

A *rendezőség* tagjai közül sokan, köztük magam is, féltünk a verseny szinhelyétől, a szinháztól. Meleg lesz, akusztika nem lesz. Hála Istennek, a meleget nagyon elviselhetővé tette a szombati és vasárnapi vihar, az akusztikán meg ugy segitettünk, ahogy tudtunk. Szegény ember vizzel főz. Egyet azonban elértünk: a Dalegyesület vagyonát csonkitatlanul adjuk át a kesztheliyeknek.

*

A Szent István koncert felséges szép ünneppé alakult ki. A zsufolásig telt szinház, a szinpadon a harmadfélszáz énekes ajkáról elhangzó Királyinduló, a jelenlevő nagy közönséget s első sorban a nagyszámu vidéki vendégsereget valósággal extázisba hozó fenséges püspöki beszéd, az ideális tökéletességgel éneklő budai dalárda örökre feledhetetlen lesz azok előtt, akik jelen voltak. Az utóbbi iránt különben hálás lehet *Selim Palmgren,* a nagy finn dalköltő, hogy hires bölcsődalát városunkban rehabilitálta. Nem azért, mintha — minden szerénytelenség nélkül legyen megjegyezve — a katholikus kör dalárdájának téli előadása szorult volna rá valami tulságosan erre a rehabilitálásra, hanem, mivel a budaiak ezt a mi *műértőink* által sokszorosan lesajnált, kigúnyolt, ideálisan szép alkotást tökéletes művészettel *érthetővé* tették Fehérvár publikuma előtt is.

Bár nem a kritikus tollát tartom a kezemben, mégis szóvá teszem — hamut hintve a saját fejemre is — a rendezésnek egy nagy hibáját. De előbb menjünk ki az Öreghegyre s nézzünk be egy dalárdistákkal megrakott vendégszerető hajlékba. A házigazda csapraütt legnagyobb hordóját, a háziasszony büszkén, boldogan tálalja fel a töpörtyüs turós csuszát. A vendégsereg egy dalárdához méltó ét- és itvággyal fog hozzá kötelessége teljesitéséhez. Fogy a bor, mintha csak a Danaidák hordójába öntenék, füstöl a sok szivar, szinte azt hinné az ember, hogy hirtelenében, mintegy varázsütésre összes reménybeli textil-, konzerv-, gyufa- és Pósch-féle téglagyáraink kezdték meg az üzemüket. Csak egy kis csoport — 4—5 ember 20—25 közül minden hajlékban — csendes, gondolkodó, lehangolt, mint Napoleon a waterlói csata előtt. Ezek a *tenoristák,* a dalárdák szemefényei. Nekik nem szabad elrontaniok a gyomrukat, nekik vigyázniok kell az alkohol fogyasztásnál, *az ő szájukban nem látsz szivart. Ők a mai nap áldozatai.* A basszisták vigan vannak, nekik semmisem árt, őket holnapra mindmegannyi bombardonná avatja ez a szőlőhegyi kirándulás, de a tenoristák torkában van a dalárda becsülete, a holnap sikere, az ezüst kazetta, a diadalkürt, a márványoszlopon ékeskedő ezüstlant.

A két versenyt tényleg vasárnap kellett volna leénekeltetni a dalárdákkal s ugy kivinni őket a szőlőkbe. Másnap aztán jöhetett volna a közgyülés. Ahhoz nem kellett hang.

Legtöbb helyről el is következtek idejében, még jóval éjfél előtt a dalos vendégek. Magam is vele jöttem egy csoporttal egy zsúfolásig megtelt flakkeren. A pestispincék táján robogtunk befelé, mikor a lovak egyszerre visszahőköltek. Egy fekete alák feküdt Morpheus karjai között, akarom mondani: az országuton.

FJNa00000336

ményéről s a választott életpályákról a következőkben számolunk be:

Jeles érettek lettek: Biró Elemér (mérnök), Bernstein Nándor (vegyész), Madarász Árpád (mérnök).

Jól érettek: Ascrenbrenner Mihály (mérnök), Kovács Jenő (jegyző), Krausz István (orvos).

Érettek: Albl István (tanár), Bogyay Andor (erdész), Brunkala Imre (jegyző) és Bédy Aurél honvédhadnagy, magántanuló.

Három tanuló 1 tárgyból nem tudott felmutatni kielégitő eredményt, a szeptemberi pótlóéretségire utasitották őket.

A főgimnáziumban ma és holnap tartatnak az érettségi vizsgálatok. Miniszteri biztosul Dudek János dr. a budapesti tudományegyetem theologiai fakultásának ny. r. tanára jelent meg a vizsgálatok vezetőjeül.

— **Értesités.** A Vörösmarty Kör tagjai a polgári lövésztársulat hozzájárulásával a polgári lövölde helyiségeit nyári szórakozó helyül használják, rendszerint minden belépődij fizetése nélkül. Az eltérések és egyéb módozatok a kör- és a lövölde helyiségében kifüggesztett értesitésből tudhatók meg. — Székesfehérvár, 1908. jun. 11. *A Vörösmarty Kör igazgatósága.*

— **A város közegészsége** — mint Bierbauer Viktor dr. t. főorvos jelzi, — a lefolyt május hóban elég kielégitőnek mondható, dacára annak, hogy a f. év hónapjaiban a legkisebb születési számot tünteti fel, de a halálozási szám is a legkisebb. Beteg létszám is aránylag kevés. Aggasztónak mutatkozott a város különböző pontjairól bejelentett hasi-hagymáz tünetei közt megbetegedettek száma, melyek közül azonban 4 nem bizonyult annak. Gyakran megesik az, hogy az orvos a beteget csak egy, esetleg két izben látja s hagymázszerü tünetek közt levő teljes joggal bejelenti mint ilyen betegséget, hogy idejekorán megtétessenek az óvó inté kedések. — A másik kór a difteritisz volt, ez is a városnak különböző pontjain fordult elő s igen vehemens lefolyásu volt.

Részletes jelentés: Született összesen 87, (márciusban 121), ebből törvényes fi 46, nő 35. Törvénytelen fi 5, nő 1. Ikerpár egy kettős és egy hármas. Halvaszületett 3. Házasságra 51 pár lépett, (január és februárban 37—37).

Elhalt 52, (áprilisban 84,) ezek közt fi 29, nő 23. Ebből 7 éven alul volt törvényes fi 8, nő 10. Törvénytelen fi 1. A kórházak 11 halottja közül 7 volt fehérvári. E szerint a születés a halálozást 35-tel mulja felül s ha az idegenből a kórházakba hozott s ott elhaltakat a mi halottjainkból leszámitom, ugy a népesség szaporodása 39 lesz.

Nevezetesebb halálokok: Veleszületett gyengeség 5. Görcsök 6. Bélhurut 2. Difteritisz 4. Vörheny 1. Tüdőlob 3. Gümőkór 7. Guta 3. Aggkór 7.

A ragályos kórok állása: Hasihagymáz maradt ápolás alatt májusra 4, szaporodott 11, összesen 15. Ebből gyógyult 9, ápolásban maradt 6. (Ezek közül 4 nem bizonyult annak, 4 pedig közkórházi.) Vörheny maradt 3, szaporodott 9, összesen 12. Ebből gyógyult 8, elhalt 1, maradt 3. Járványos fültőmirigylob maradt 2, szaporodott 4, összesen 6. Gyógyult 6. Difteritisz megbetegedett 6, gyógyult 1, elhalt 4, maradt 1. Szamárhurut megbetegedett 3, (egy család) maradt 3.

— **Kérelem.** A m. t. közönség szives adományából a szorgalmas és jó magavisseletü iskolás gyermekeket az évzáró ünnepélyen jutalomkönyvekkel szoktuk kitüntetni, hogy ezáltal őket még nagyobb szorgalomra, társaikat pedig példájuk követésére buzditsuk.

A tanév végének közeledtével teljes bizalommal fordulok most is a m. t. közönséghez, tiszteletteel kérve, hogy kegyes adományaikat az alkalommal se vonják meg érdemes tanulóinktól. Az ecélra szánt filléreiket sziveskedjenek alulirotthoz (Ezredéves iskola) juttatni. Székesfehérvár, 1908. jun. 10. *Szirbek* József, igazgató.

— **A felsőbb leányiskola** 1907—1908 tanévi záróvizsgálatainak sorrendje: Junius hó 12-én délután 2 órakor: Irásbeli magánvizsgálat. 13-án délután 2 órakor: Szóbeli magánvizsgálat. 19-én délelőt 8 órakor: Hittani vizsgálat. 20-án délelőtt 8 órakor: I. osztály vizsgálata, délután 3 órakor: III. osztály vizsgálata, 22-én délelőtt 8 órakor: II. osztály vizsgálata, délután 3 órakor: IV. osztály vizsgálata, 23-án délelőt 8 órakor: V. osztály vizsgálata, délután 6 órakor: Tornavizsgálat. 24-én délelőt 8 és délután 3 órakor VI. oszt. vizsgálata. 25-én délelőt 9 órakor Záró-ünnep. A vizsgálat alatt a növendékek fajzai és kézimunkáiból rendezett kiállitás megtekinthető. A vizsgálatokra a szülők és a tanügy iránt érdeklődő közönség tisztelettel meghivatik.

— **Fiu-internátus Székesfehérvárott.** Már ötödik éve működik áldásos eredménnyel a közép-iskolai Szent-Imre-konviktus, a katholikus magyar ifjuság valláserkölcsös, hazafias, tudományos nevelése terén. Akik tudják, mennyi rut veszedelemnek lehet zsákmánya az ifju harmatos lelke, ha a családi körből távozva kellő felügyelet nélkül él, azok tudják méregetni, mily megbecsülhetetlen szolgálatot tesz egy ilyen intézmény a nevelés ügyének. — A Szent-Imre-konviktusban (nagy udvar, játszótér és park) 32—35 növendék kap teljes ellátást évi 700 koronáért. Az intézet élén egy praefektus áll. A jelentkezések lehetőleg f. hó végeig eszközlendők. Részletes fölvilágositással szivesen szolgál az intézet igazgatósága. (Székesfehérvár, Széchenyi-utca.)

— **Kutba esett uri lányka.** Csak a szerencsés véletlen közbejátszása akadályozta meg, hogy egy kedves II. polgárba járó uri leányka önkészitette veszedelem áldozata nem lett. Németh József vasuti tisztviselő Deák Ferenc-utcai házában a kut javitás alatt volt. Levették összes burkolatát s a veszedelem eshetőségére teljesen nyitva hagyták 15 méter mélységü üregét. Németh Mariska az udvaron sürgött-forgott a kut körül. Egy vigyázatlan pillanatában alázuhant a kutba. A bátor lelkü lányka nem vesztette el lélekjelenlétét, a veszedelmes helyzetben tudatára jött annak, hogy kitünő uszó képessége segithet rajta. Éppen a veszedelem pillanatában lépett be az udvarba egy székely házaló, ki látva a veszedelmes esetet, a lányka megmentésére sietett. A kut kiálló tégláin a mélybe ereszkedett, egyben pedig lármát csapott, a házbelieket értesitésére adván a történteket. Kötelet hoztak s ezzel természetesen a székely asszisztálása mellett kimentették a kis lánykát, a ki a segitség érkezéséig kitartó fáradsággal fenntartotta magát az 5 méter mélységü vizréteg felszinén. A derék székely nemes tetteért megelégedett egy meleg kézszoritással, Németh Mariska pedig vigan tapsolt a délutáni dalosversenyen a szinház egyik emeleti páholyában.

— **A cucilistaság vége.** Tegnap d. u. telefonjelentést kapott a rendőrség, hogy a Sóstón egy züllött kinézésü alak vérben fetreng tehetetlenül. A rendőrség Árokay Antal orvossal kiszállott a helyszinen, ahol konstatálták, hogy Stranszky József sütő-utcai cipész öngyilkosságot követett el magán. Átmetszette csukláján az ereket s azonfelül borotvával nyakán és ajkán is ejtett sebesülést. A helyszinre hivott mentők bekötözték sebeit, azonban teljes erővel ellenszegült a mentési müveleteknek, mindenáron megakarta akadályozni, hogy megmentsék az életnek. Különben már nem első eset, hogy öngyilkosságot követett el magán, családját is nem egyszer fenyegette leöléssel. Hirhedt szociáldemokrata volt, léha, dologkerülő életet élt, igy aztán nem csoda, hogy nem talált örömet az életben.

A kocsis mellé telepedett daltárs leugrik a bakról s odamegy a rejtélyes idegenhez.

Megrázza. — Ki vagy te, te részeg . . . ? s itt egy hasznos háziállat neve következett.

— Ne bánts *testvér*, én vagyok a . . . . . harsogja egy borizü, de érces hang.

A dalárda előrelátó, mértékletes tenoristája volt.

Hanem azert másnap ő nyerte meg az első diját.

Tanulság: vérbeli dalárdistát nem kell félteni még a fehérvári szőlőhegyen sem!

Dornis István.

—

Az se volt utolsó dolog, hogy három fehérvári fiakker a nagy esőben annyira megkötyagosodott, hogy hazafelé jövet a hangos bennülők nagy gyönyörüségére az árokba fordult. Szerencsére nem a hegyen, hanem a völgyben, ugy hogy a bennülők a puha sárba s az összegyülemlett vizbe estek s igy a kemény talajon nem ütötték meg magukat nagyon.

Mindez hozzátartozik a fehérvári kirándulás gyönyörüségeihez.

*

Az sem volt utolsó eset, mikor két kocsi egy szük szőlőhegyi sikátorban egymással szembe került. A kocsik itt is skandalozusan be voltak rugva — persze az esőtől. A világ minden kincséért sem akarta egyik kocsis se hátrafelé huzatni a kocsiját, hanem először egy gyönyörü negyedórán át kirakodván a fehérvári kocsis-szótár összes virágaival, fölültek a bakra, karba tették a kezüket, vicsorgatták a fogaikat s végül az összes mennybéli szentekre hivatkozva kijelentették, hogy ők egy cudar lépéssel se mennek hátra, — előre persze amugy se mehettek. Inkább megvárják a reggelt! A bennülők — csupa idegen dalos, jó ideig hüledezve hallgatták a sustorgós és mennydörgős mennykő csattogását, aztán elgondolván, hogy ők ott a kocsiban holnap még se énekelhetik el a verseny számaikat, mivel a kocsik nem mozdultak, hanem csak káromkodtak, jobbnak látták szépen kilépni és a dagadó sárban, a vak sötétségben, meg a tomboló szélben hazaevickélni.

A kocsik talán még most is ott állnak a kispapok szőlője mellett. Melegen ajánjuk a rendőrségnek, nézze meg, hátha éhen is haltak már azóta a nagy állásban.

Mert ilyen a fehérvári virtus!

*

A tapasztalat ugy mutatta, hogy jóformán minden dalosegyesületnek van egy-egy alakja, a ki tréfáival, szemenszedett adomáival, remek ötleteivel egész társaságokat állandó és harsogó kacagásban tartott. Volt ilyenük a kanizsaiaknak, a Lyrának, a körmendieknek, az Egyetértésnek stb. szóval valamennyinek. Mert valamikép a diákok közül a legjobb tornászok a leggyengébb diákok szoktak lenni, ugy a dalosok is a legjobb mulatók közül kerülnek ki, a kikre itt-ott bátran rájuk illik akár a faluroszsa elnevezés.

Denikve, a dalosok jól mulattak, mi fehérváriak hasonlóképen s igy szivesen emlegetjük egymást.

(Ezt én füzöm hozzá az előbbiekhez, mert szerkesztői lelkiismeretemet bántaná, ha nem pontos és részletes tudósitással örvendeztetném meg mindennél drágább és szeretett olvasóimat. *Szerk.)*

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE
ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ
Orvosilag ajánlva: húgyanyas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese és húgyhólyag-bántalmaknál stb.
Mint üditő és borviz páratlan.
Bővebb felvilágositással szolgál a
Központi iroda: Budapest, V., Lipót-körut 29
Főraktár:
SIMON GYÖRGY és KOVÁTS PÁL
uraknál Székesfehérvár.
KAPHATÓ: gyógytárak, drogeriák és füszerüzletekben.

FJNa00000337

— **Nyugdíjazás.** Mirkva János kir. p. ü. végrehajtó nyugalomba vonult.

— **A Székesfehérvári Jótékony Nőegylet** tavaszi gyűjtése 2049 koronát eredményezett a szegények segélyezésére. A részletes kimutatás közléséig ezuton mond köszönetet a nemesszivű adakozóknak az egyesület választmánya.

— **Atletika.** A Magyarországi Testedző Egyesületek Szövetsége f. hó 8-án rendezte négyévenként tartani szokott országos tornaünnepségét, melyen a Székesfehérvári Tornaklubból 8-an vettek részt. Az atletikában legnagyobb díjat, az összetett fő verseny díját, Lichtneckert László vivta ki. Ferenczy Pál a 200 méteres sikfutásban Lichtneckert Lászlót, aki mindenki elsőnek tippelt, megverte, a 800 méteres futókban versenyében pedig harmadik lett. Furbán István a 800 méteres versenyben a második helyet nyerte el, kevéssel a győztes mögött.

— **Táncestély.** A „Székesfehérvári Ifjak" e hó 14-től kezdve minden vasár- és ünnepnapon Szüts István (József-u. 14.) helyiségében este 8 órakor táncestélyt tartanak.

— **Honvédeink gazdasági oktatása.** A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület elnöke felhivást tett közzé, mely szerint a székesfehérvári m. kir. 17-ik honvédgyalogezred parancsnoksága kérelmére a tél folyamán a honvédlegénység mezőgazdasági ismereteinek gyarapitására előadások lennének tartandók, még pedig hetenként egyszer esti 6 órától kezdve. Az elnök felhivja az egyesület gazdatagjait, hogy — tekintve a kulturális célt — akik hajlandók lennének ilyen előadásokat tartani, (tiszteletdij nélkül) azok legyenek szivesek (az előadandó tárgy megjelölésével) a titkári hivatalt erről értesiteni.

— **Közbiztonságunk.** Hogy mekkora biztossággal járhat az ember Fehérvár sz. kir. város utcáin, azt a szombat éjjeli támadások mutatták. Kőrösy Gyula asztalosmester éjfél után hazafelé tartott családjával, amikor egy részeg csapat rája támadt. Kőrösy nem ijedt ugyan meg a maga árnyékától, de a kellemetlenségek kikerülése miatt jónak látta hirtelen az Otthon-kávéházba visszavonulni.

A másik kellemetlenség Rássy Paulin főgimn. tanárral történt, aki a Kath. Körből kisérte haza az egyik vendéget. A főtemplom mellett jött egyedül visszafelé, midőn több futó alakot látott maga mellett elrohanni. Az egyik nagy erővel neki esett. Rássy rákiáltott s a kezeügyében levő bottal előbb a kezére, aztán a fejére ütött, ugy hogy az elszédülve, a falnak esett. Igy ártalmatlanná téve a támadót, Rássy a távozás hímes mezejére lépett. Aztán észrevette, hogy a ruhája nedves. Csodálkozott rajta, mert nem vette észre, hogy leöntötték volna. Csak otthon döbbent meg, mikor a lábán egy 7—8 cm. hosszu sebet s körülötte nagy vértócsát talált. Szerencsére a kés az erszényébe akadt először s azt hasitotta át, különben sokkal veszedelmesebb sebesülés is érhette volna.

Holly Géza dr. a tegnapi közigazgatási bizottsági ülésen meginterpellálta Saára dr. polgármestert az éjjeli rendőrjáratok dolgában. A polgármester meg is igérte, hogy gondja lesz az éjjel utáni járatokra.

Nem jobb volna azonban, ha elsősorban a bor s főleg a pálinkamérések nyitvatartásának korlátozását tartanánk szem előtt. A mi népünk bűneinek 70—80%-a szombatra és vasárnapra esik. Miért? Az ital miatt. Ha a fegyvert ki lehet venni a gyerek kezéből, miért ne lehetne kivenni a pálinkásüveget. Ez semmiesetre sem nemesebb annál.

— **Alba mozgófényképszinház,** mint mindig, most is a legujabb képeket hozza nagy áldozatok árán bemutatásra. A legujabb műsoron, mely ma kezdődik, a következő képek kerülnek bemutatásra: 1. Matrózharag. 2. Katonacsók. 3. A szobor, (melynek elkészitéséről a szobrász megfeledkezett.) 4. Különös utazás. 5. A tengeri fü. 6. Egy erőszakos megszöktetés. 7. Kirándulás Sudánban. 8. Egy szép ajándék. 9. Juhláb. (Közkivánatra műsoron marad. Gyönyörü szines kép 500 méter.) Vasárnap két előadás este 7 és fél 9 órakor. Előadás kezdete fél 9 órakor. Jegyek Krausz Verona Nádor-utcai dohánytőzsdéjében kaphatók.

— **Egy lapkihordó.** Fodor Gyula, a Sz. F. U. kiadója feljelentést tett Szilvágyi Sándor lapkihordó ellen, aki egy idő óta az elárusitott lapok árával nem számolt el, másrészt pedig a mult napokban minden előzetes bejelentés nélkül abba hagyta a lap árusitását, tetemes kárt okozván a laptulajdonosnak. A rendőrség nyomozást inditott a lapkihordó ellen, aki szökés által akart kikeveredni a csávából.

Mindenesfiu, tisztességes, felvétetik az Egyházmegyei Könyvnyomdában.

— **Porolaj.** Az *Apollo kőolajfinomitó gyár r.-t.* nemrégiben beadványt intézett a főváros tanácsához, melyben bejelentette, hogy a gyár az u. n. *porolaj* gyártásával a közegészségügynek is szolgálatába állott, mely olaj az utak portalanitására alkalmasnak bizonyult. *Fekete* Géza főv. köztisztasági tiszt, aki a fővárosi tanács részéről a próbakisérlet megejtésével volt megbizva annak a lefolyásáról a következőket mondja: Egy 1000 m² utcaterületre elhasználtatott 100 kg. porolaj. Az olajt a fővárosnál utcalocsolásra használt kocsiból önteti ki. Az olaj szaga nem türhetetlen, mert egyetlen észrevétel sem merült fel a szag kellemetlen volta miatt. Az öntés után az uttest sima fényes felületet nyert és jóllehet öntés előtt a nagy szárazság dacára 48 óráig az utat nem locsolták, a por teljesen eltünt, leköttetett. Az utcán pár napig volt érezhető a szag. De a szaggal együtt a porképződés is megszünt és ma a kisérletezés utáni naptól 28 nappal is teljesen csapadék- és pormentes az utca. Ha még hozzávesszük, hogy a kisérletezésre használt Erőd-utcában nagy épitkezés folyik, ugy a porolajról a legjobb bizonyitványt lehet kiállitani. A megejtett számitások szerint az első öntés 6—7 fillérbe kerül m²-ként, a második öntés már annak felére száll le. Tapasztaltatott, hogy egy m²-nek locsolókocsival vizzel való locsolása évenkint 24 fillérbe kerül. Porolajjal való öntésnél maximális 4 öntés véve alapul, 15 fillérbe kerül évenkint. Tehát e porolaj használata olcsóbb és ami a fő, tökéletesebb.

— **Feltört vasuti pénztár.** Szabó Antal érdi vasuti elöljáró a vasuti pénztáron feszegetés nyomait látta. Utánanézvén a dolognak, kiderült, hogy a pénztárból 80 korona hiányzik. A nyomozás megállapitotta, hogy a lopások időnként történtek, a tolvajlásokat az állomáskezelő cselédje a 12 éves Sebestyén Mária követte el. A leány nem tagadta bünét, sőt azt is bevallotta, hogy régebben is lopott gazdájától 260 koronát. A pénzt a padlás gerendái alá rejtette. A tolvaj leány ellen törvényes eljárás indult.

— **Szökevény mindenes.** Birkl János sütőmester feljelentést tett mindenese: Varga György ellen, mert ma reggel a neki árusitás végett átadott 16 korona értékü péksüteményt és süteményhordó kosarat elsikkasztotta és megszökött. A nyomozás kideritette, hogy Varga a délelőtt 9 órakor induló vonattal Seregélyes felé vette utját. Elfogatása iránt intézkedés történt.

Mr. Charles Lyon, ki tizenegy éven át Prof. dr. Árkövy (fogorvos) asszisztense volt, minden szombaton rendel a „Magyar Király" szállodában.

— **Rossz szomszédság.** Katona István cipészmester és Müller Géza pékmester szomszédok voltak Sárosdon. Örökösen perlekedtek, civakodtak, mig végre 8-án tettekkel is sulyosbitották egymás iránt való ellenszenvüket. Müller Géza fejszét ragadva berontott Katona István lakásába, s mielőtt az védekezni tudott volna, fejszéjével ugy fejbe ütötte, hogy menten vértől elboritva bukott a földre. Sebesülése sulyos, de nem életveszélyes. A törvényes eljárás megindult.

— **Vadházasok életéből.** Varga Gábor csőszi lakos özv. Lakatos Jánosnéval élte a világát, az egyháztól nem megengedett módon. Hogy azonban mekkora volt köztük a hűség, mutatja Lakatosné esete, aki magához vevén a „férj"-nek 65 korona pénzét s meglépett. Még eddig nem találtak rá.

— **Élelmes ember.** Paulusz István, a börgöndi vasut épitésénél alkalmazott munkavezető beküldte 20 koronával Csanádi Antal nevü munkását Fehérvárra, hogy két kannát vásároljon. Csanádi még nem jelentkezett. Ebből arra következtetnek, hogy csupa élelmességből kihasználta a jó alkalmat.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.

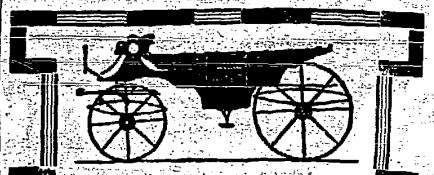

HIRTLING PÁL
KOCSIGYÁRTÓ,
Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár. Raktár: Simor-utca 35.
A nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész **kocsi raktáromat.** Továbbá ajánlom ujonan berendezett **bognár üzletemet,** készletbe tartok mindennemü **hintó** és **hajtó kocsi korbákat, kerekeket** és hozzá tartozó összes **fa részeket** a leggyorsabban és jutányos árban szállitók.
Kovács, bognár és kocsifényező tanulók felvétetnek.

Zongora javitást, hangolást és szállitást jutányos árban :: :: elfogad :: ::
GÁSPÁR SÁNDOR
orgona, harmónium, zongora készitő.
SZÉKESFEHÉRVÁR,
József-utca 12. sz.

Mielőtt szemöly-, jelzőkő- v. épitési KŐLCSÖN iránt intézkedek, forditsa figyelmét az egyedüli jótállási KELLER L. EGYED BUDAPEST, IX., Lónyai-utca 7. Telefon-interurban 46—31.

Valódi brünni szövetek
az 1908. évi tavaszi és nyár. idényre.

Egy szelvény 3·10 m. hosszu teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. stb. gyári árakon küld a mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár
SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof céghez, a gyári pláczon rendeli meg, igen jelentékenyek.
Szabott, legolcsóbb árak, Óriási választék.
Mintaküldés, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

FJNa00000338